

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

4^ο Πανελλήνιου Συνεδρίου Προαγωγής και Αγωγής Υγείας

Στις **8-10 Δεκεμβρίου 2005**, πραγματοποιήθηκε το 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Προαγωγής και Αγωγής Υγείας που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρία Προαγωγής και Αγωγής Υγείας στο ξενοδοχείο Divani-Caravel, στην Αθήνα. Στο συνέδριο συμμετείχαν 1.000 περίπου σύνεδροι και πραγματοποιήθηκαν 15 στρογγυλά τραπέζια, 10 ειδικές ομιλίες, 3 εφαρμοσμένα σεμινάρια, ενώ ανακοινώθηκαν 156 εργασίες. Κατά την τελετή έναρξης, ο Πρόεδρος της Εταιρίας και της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου, Αν. Καθηγητής κ. Γ. Τούντας, υπογράμμισε την ανάπτυξη του κλάδου τα τελευταία χρόνια και την ιδιαίτερη συμβολή των νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Ο Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών καθηγητής κ. Γ. Κρεατσάς αναφέρθηκε στο ιδιαίτερο ενδιαφέρον της Ιατρικής Σχολής στα θέματα Πρόληψης και Δημόσιας Υγείας, ενώ οι δύο παρευρισκόμενοι υφυπουργοί Παιδείας και Υγείας, κ.κ. Κωνσταντακόπουλος και Καλός αναφέρθηκαν στη συμβολή των υπουργείων τους στην ανάπτυξη δράσεων και υποδομών Προαγωγής και Αγωγής Υγείας.

Η βασική θεματολογία του συνεδρίου περιλάμβανε στις κοινές συνεδρίες ζητήματα που αφορούν την υγεία του ελληνικού πληθυσμού, που παρουσίασε η καθηγήτρια κα Β. Καλαποθάκη, τους παράγοντες κινδύνου, τις νέες θεωρητικές προσεγγίσεις και τις καινοτόμες πρακτικές, καθώς και τα ζητήματα αξιολόγησης της Προαγωγής και Αγωγής Υγείας. Εκτός από τις κοινές συνεδρίες, στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν επιμέρους θέματα σε 5 διαφορετικούς τομείς: Σχολικό Περιβάλλον, Εργασιακό Περιβάλλον, Περιβάλλον Υπηρεσιών Υγείας, Αστικό Περιβάλλον και Φυσικό Περιβάλλον. Στην τελετή λήξης του Συνεδρίου βραβεύτηκαν οι 3 καλύτερες ανακοινώσεις.

Συνεχής διολίσθηση του επιπέδου υγείας των ελλήνων σε σχέση με τις άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες, παρατηρείται τα τελευταία 15 χρόνια. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Αν. Καθηγητή Κοινωνικής Ιατρικής κ. Γ. Τούντα και πρόεδρο του 4^ο Πανελληνίου Συνεδρίου Προαγωγής και Αγωγής Υγείας, το 1991 οι έλληνες κατείχαν τη δεύτερη θέση με 77 χρόνια μέσο όρο ζωής, το 2001 την 7^η θέση με 78,1 χρόνια και το 2004 τη 12^η θέση με 78,5 χρόνια. Η μικρή βελτίωση οφείλεται πρωτίστως στη μείωση της βρεφικής θνησιμότητας, που ήταν στο παρελθόν σχετικά υψηλή, και όχι στη μείωση της θνησιμότητας των ελλήνων, που παρατηρείται στις άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Το γεγονός αυτό οφείλεται πρωτίστως στις μεγάλες ελλείψεις και καθυστερήσεις που παρουσιάζει ο τομέας της Πρόληψης-Προαγωγής Υγείας στη χώρα μας, με αποτέλεσμα να είμαστε πρωταθλητές στο κάπνισμα, την παχυσαρκία και τα ατυχήματα.

Ιδιαίτερα αυξημένοι παρουσιάζονται τα τελευταία χρόνια οι παράγοντες κινδύνου για καρδιαγγειακά νοσήματα. Σύμφωνα με έρευνα της Α΄ Καρδιολογικής Κλινικής του Παν/μίου Αθηνών η οποία ανακοινώθηκε κατά την πρώτη μέρα των εργασιών του 4^ο Πανελληνίου Συνεδρίου Προαγωγής και Αγωγής Υγείας, το 53% των ανδρών στο νομό Αττικής είναι υπέρβαρο και το 20% παχύσαρκο. Τα αντίστοιχα ποσοστά στις γυναίκες είναι 31% και 15%. Η παχυσαρκία αυξάνεται προοιούσης της ηλικίας και είναι πιο συχνή στα

χαμηλότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα. Σε ό,τι αφορά το παθητικό κάπνισμα, οι παθητικοί καπνιστές είναι 4,6 φορές πιθανότερο να υποστούν οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου αντί ασταθούς στηθάγχης. Σε σχέση με τους μη-παθητικούς καπνιστές, οι παθητικοί καπνιστές διατρέχουν 25% υψηλότερο κίνδυνο να έχουν ένα καρδιολογικό σύμβαμα τις πρώτες 30 ημέρες.

Σημαντική έκθεση στους παράγοντες κινδύνου για καρδιαγγειακά νοσήματα παρατηρήθηκε και σε εργαζόμενους της ΔΕΗ, ηλικίας 41-60 ετών στη Β. Ελλάδα, από ερευνητές του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Μόνο το 25% διαπιστώθηκε να έχει το σωστό σωματικό βάρος, το 54% παρουσιάζει συχνή κατανάλωση λιπαρών τροφών, το 65% δεν ασκείται καθόλου, το 45% είναι καπνιστές, ενώ το 70% έχει αυξημένη ολική χοληστερόλη.

Αλλά και στις νεότερες ηλικίες παρατηρούνται σοβαρές διατροφικές διαταραχές. Σύμφωνα με το Εργαστήριο Υγιεινής του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης, μόνο το 35% των φοιτητών τρώει πρωινό, το 58,6% έχει σταθερά γεύματα ενώ το 19% επιλέγει κατά κανόνα τα ταχυφαγεία κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και το 83% τα Σαββατοκύριακα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν και οι ανακοινώσεις για την τρίτη ηλικία. Σύμφωνα με ερευνητές της Ιατρικής Σχολής του Παν/μίου Κρήτης, ηλικιωμένα άτομα που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες δηλώνουν σε διπλάσια συχνότητα «κακή» κατάσταση υγείας σε σύγκριση με όσους διαθέτουν αποταμιεύσεις ή επενδύσεις. Επίσης, ηλικιωμένα άτομα που έρχονται συχνότερα σε επαφή με τα παιδιά τους αξιολογούν σε μεγαλύτερο ποσοστό (6,1%) την υγεία τους ως «άριστη» σε σχέση με εκείνα που βρίσκονται απομονωμένα από το περιβάλλον των επιγόνων τους (0,0%). Επίσης, ως «κακή» εκτιμά την κατάσταση της υγείας του το 11,1% των ηλικιωμένων που διαβιούν σε συνθήκες μοναξιάς, έναντι του 3,7% αυτών που συμβιώνουν με σύζυγο ή σύντροφο.

Σε ό,τι αφορά τη σεξουαλική υγεία των ηλικιωμένων, σύμφωνα με έρευνα του Κέντρου Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας (ΚΕ.Σ.Α.Υ.), περισσότεροι από τους μισούς ηλικιωμένους (60-90 ετών) από 14 διαφορετικά ΚΑΠΗ της χώρας, ανέφεραν ότι είχαν σεξουαλική επιθυμία και μέση συχνότητα επαφών 3 φορές/μήνα. Η δε μείωση των επαφών βρέθηκε να σχετίζεται με την αύξηση της ηλικίας και τη διάρκεια της έγγαμης ζωής.

Οι αρνητικές επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα έντονες στα παιδιά και στους νέους, όπου σύμφωνα με έρευνες του Αστικού Κέντρου Υγείας Βύρωνα στα σχολεία του Δήμου, το 26% των μαθητών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και το 34% των μαθητών της Δευτεροβάθμιας ήταν παχύσαρκοι. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τους μαθητές που δεν τηρούσαν τους κανόνες στοματικής υγιεινής ήταν 80% και 86%, ενώ τα ποσοστά παράλειψης τέλεσης των μη υποχρεωτικών εμβολίων ήταν 8% και 39%. Ειδικότερα στα παιδιά της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ένα 90% δεν έχει επισκεφθεί οδοντίατρο τον τελευταίο χρόνο, ενώ ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό (44,3%) αναφέρει ιστορικό αλλεργικής αντίδρασης κατά το παρελθόν. Σε δε μαθητές Λυκείου διαπιστώθηκε 10,2% με φύσημα κατά την ακρόαση, 9,1% με πιθανή σκολίωση, 90,9% με τερηδονισμένα δόντια και 9,1% δεν είχαν τηρήσει το πρόγραμμα του υποχρεωτικού εμβολιασμού.

Από έρευνα του Κέντρου Υγείας Πρίνου Θάσου σε εφήβους του νησιού διαπιστώθηκε:

- το 70% των μαθητών Γυμνασίου και 98% του Λυκείου έχει δοκιμάσει αλκοόλ.
- μόνο το 50% των μαθητών Γυμνασίου έχει ενημερωθεί για το AIDS.
- το 40% στο Γυμνάσιο και το 60% στο Λύκειο έχουν καπνίσει.
- το 80% των μαθητών Γυμνασίου και μόνο το 43% του Λυκείου ασκούνται.

Σε ό,τι αφορά το κάπνισμα, το 42,6 των μαθητών Λυκείων στο Ηράκλειο της Κρήτης δήλωσαν καπνιστές (54,1% αγόρια, 32,2% κορίτσια), ενώ το 38,9% των αγοριών και το 25,6% των κοριτσιών αναφέρουν ως ηλικία έναρξης του καπνίσματος τα 13-14 έτη. Ως αιτία έναρξης, το 66,3% των μαθητών αναφέρει τον επηρεασμό από φίλους, το 37,7% την ένδειξη ενηλικίωσης, το 16,3% το στρες και το 15,3% την προβολή προς το αντίθετο φύλο. Το δε 76,5% των μαθητών-καπνιστών είχαν γονείς-καπνιστές.

Στην ίδια πόλη, το 82% των μαθητών Λυκείου (91% αγόρια και 77% κορίτσια), αναφέρουν έντονο στρες και συμπτώματα κατά τη διάρκεια των εξετάσεων. Το 73% των μαθητών ανέφερε ταχυκαρδία-ταχυπαλμία, το 60% κεφαλαλγία, συχνοουρία το 23%, ναυτία το 27%, κοιλιακό άλγος το 21% και δύσπνοια το 17%. Το δε 19% των κοριτσιών ανέφερε διαταραχές εμμήνου ρύσεως. Από το σύνολο των μαθητών το 81% των μαθητών με ψυχοσωματικά συμπτώματα δήλωσαν ότι δεν λάμβαναν κανένα προληπτικό ή θεραπευτικό μέτρο.

Έρευνα για τη σεξουαλική συμπεριφορά των μαθητών Β' και Γ' Λυκείου στην πόλη της Πάτρας, διαπίστωσε ότι το 41% των μαθητών έχουν ολοκληρωμένες σεξουαλικές επαφές, εκ των οποίων το 65% αναφέρει τα 16-17 έτη ως ηλικία πρώτης επαφής και το 27% μικρότερες ηλικίες. Στην πρώτη επαφή το 17,6% δεν έλαβε κανένα μέτρο προφύλαξης και το 2,7% των κοριτσιών είχαν ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη. Το 17,3% των μαθητών δήλωσε ελλιπή ενημέρωση και ως βασική πηγή ενημέρωσης το 72% αναφέρει φίλους, το 66% τα ΜΜΕ και το 51% τους γονείς, ενώ μόνο το 24% αναφέρει το σχολείο και 4% την εκκλησία.